

Ecnebilerin Türkiyede ikamet ve seyahatleri hakkında kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilânı : 16/VII/1938 - Sayı : 3961)

No.
3529

Kabul tarihi
29 - VI - 1938

BİRİNCİ MADDE — Pasaport kanunu hükümlerine uygun bir şekilde gelen her ecnebi için Türkiyede ikamet ve seyahat Türk kanunları ile tayin olunan şart ve kayidler dairesinde serbesttir.

İKİNCİ MADDE — Ecnebler Türkiyeye geldikleri tarihten itibaren ilk tevakuf ettikleri şehir, kasaba veya köyde yirmi dört saat zarfında buldukları yerin polis karakoluna ve polis karakolu bulunmuyorsa jandarma karakoluna bizzat veya bilvasıta müracaatla kendilerinin ve beraberlerinde bulunanların hüviyetlerini isbat etmeğe ve imzalı bir beyanname vermeğe mecburdurlar.

Bu beyannameler hiç bir harç ve resme tâbi değildirler.

Transit vizesile durmadan gelib geçen ecnebilerin Türkiye Cumhuriyet sınırlarından girer ve çıkarken polise verecekleri kontrol fişleri yukarıki fıkroda yazılı beyanname yerine geçer.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Türkiyede on beş günden fazla kalacak olan ecnebler bu müddet bitmeden salâhiyetli emniyet makamlarına bizzat veya bilvasıta ikinci maddede yazılı beyannameden başka bir beyanname vererek beşinci madde hükmüne göre ikamet tezkeresi almakla mükelleftirler.

Ancak ikinci maddede yazılı müddet içinde ikamet tezkeresi almak için müracaat eden ecnebilerin bu madde hükmüne göre yalnız bir beyanname vermeleri kâfidir.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Pasaport kanununa göre memlekete girmesi memnu olanlar Türkiyede ikamet edemezler.

BEŞİNCİ MADDE — Üçüncü maddeye göre ecnebilere verilecek ikamet tezkereleri için Türkiyede on altı günden iki aya kadar ikamet edecek ecnebler üç ve iki aydan bir seneye kadar ikamet edecekler beş Türk lirası ikamet tezkeresi harcı vermekle mükelleftirler.

Bir seneden fazla ikamet etmek isteyen ecnebilere sekiz lira harç alınarak en çok iki sene için ikamet tezkeresi verilir. Bu müddet bittikten sonra yenisini almak mecburidir.

Aile sahibi olan ecnebilerin beraberlerindeki karıları ve on sekiz yaşını doldurmamış çocukları kendi ikamet tezkerelerine kaydolunur ve bunlar için harç alınmaz. Ancak bu vaziyette olan karı ve çocuklardan müstakil iş sahibi olanlar ayrıca ikamet tezkeresi almağa mecburdurlar.

ALTINCI MADDE — Türkiyede ikametlerini temdid etmek isteyen ecnebler ikamet tezkerelerini yenilemek için bu tezkerelerde yazılı müddetlerin hitamından itibaren on beş gün içinde üçüncü maddede yazılı makamlara müracaata mecburdurlar. Tezkerelerde yazılı müddetlerin hitamından evvel müracaat da caizdir. Bu suretle yeniden verilecek ikamet tezkereleri için müracaat edenlerden beşinci maddede yazılı harçlar tam olarak alınır. Vaziyetlerinde değişiklik olmayan ecnebler yeniden üçüncü maddedeki beyannameyi vermezler.

YEDİNCİ MADDE — Harcı verilmiş ikamet tezkerelerini kaybettikleri tahakkuk eden ecnebilere asıl tezkerelerinin muteber olduğu müddete munhasır kalmak kaydile yeniden verilecek ikamet tezkerelerinden beşinci maddede yazılı harçların yarısı alınır.

İkamet tezkerelerini kaybedenler hemen yenisini almağa mecburdurlar.

SEKİZİNCİ MADDE — Aşağıda yazılı vaziyette olan ecnebilere bir senelik ikamet tezkereleri harçsız olarak verilir:

- A) Talebe sıfatile Türk mekteplerinde okuyanlar,
- B) Resmî bir makamın tavsiyesile sırf ilmî araştırma ve çalışmalarda bulunmak maksadile ikamet edenler,
- C) Menşe itibarile Türk ırkından olanlar,
- D) Münhasıran gazete muhabirliği için gelenler,
- E) Hükûmet, hususî idareler veya belediyeler tarafından istihdam edilecek mütehasıslar.

(Mülteciler ve hususî surette ilmî tedkikler için Türkiye'ye gelen ecnebilere verilecek ikamet tezkerelerinin tamamen veya kısmen harçtan istisnasına Hükûmet salahiyetlidir).

DOKUZUNCU MADDE — Müşterek pasaportla grup halinde ve seyahat maksadile Türkiye'ye gelen ecnebilere iki ay müddet için ikamet tezkeresi almakla mükellef değildirler.

Bu gibi ecnebilere Türkiye'de ilk geceyi geçirdikleri han, otel, misafirhane, pansiyon ve hususî evlerde en yakın polis karakollarından tedarik edecekleri beheri beş kuruş kıymetli beyannamelerden üç nüshayı doldurarak 24 saat zarfında bu karakollara bizzat veya bilvasıta tevdi etmeğe mecburdurlar. Bu beyannamelerden bir nüshası polise vize edildikten sonra sahiblerine iade edilir ve Türkiye dahilinde iki ay müddetle muteber hüviyet vesikası olarak kullanılır. Bu beyannameler ikinci maddede yazılı beyannameler hükmünde olup pula tâbi değildir.

Grup halinde gelen ecnebilere grup gittikten sonra ayrılarak Türkiye'de kalacak olanlar hakkında bu kanunun ve pasaport kanununun hükümleri dairesinde muamele yapılır.

ONUNCU MADDE — Konferanslara, beynelmilel sergilere ve kongrelere, bayram ve spor şenliklerine iştirak maksadile Türkiye'ye gelecek ecnebilere iki ay müddet için ikamet tezkeresi almaktan muaftırlar.

Bunlardan müşterek pasaportla gelenler üçüncü madde hükümlerine tâbidirler. Lüzum halinde Hükûmet bu müddeti altı aya kadar temdid edebilir.

ON BİRİNCİ MADDE — Triptik vesikalarile gelen ecnebi seyahatçılar iki ay müddetle ikamet tezkeresi almaksızın Türkiye'de kalabilirler. Bunlardan iki aydan ziyade ikamet edecek olanlar beşinci maddede yazılı harçların yarısını ödeyerek ikamet tezkeresi almağa mecburdurlar.

ON İKİNCİ MADDE — Türkiye'de bulunan ecnebi Devlet elçilik ve konsolosluk resmî memurları ile aileleri efradı ikinci, üçüncü, on dördüncü, on beşinci, on yedinci, on sekizinci ve on dokuzuncu maddeler hükümlerinden, müteakabiliyet şartile müstesnadırlar.

Bunlardan elçilik memurlarına Hariciye vekâleti, konsolosluk memurlarına vilâyetler tarafından birer hüviyet varakası verilir

Elçiliklerin hizmetinde bulunan ecnebilere de müteakabiliyet şartile ve Hariciye vekâletinin delâletile Emniyet umum müdürlüğüne birer hüviyet varakası verilir

ve bunlar üçüncü maddede yazılı ikamet tezkerelerini almazlar.

Konsoloslukların hizmetinde bulunan ecnebilere üçüncü madde mucibince bir senelik ikamet tezkereleri müteakabiliyet şartile harçsız olarak verilir.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — Ellerindeki ikamet tezkerelerinin müddeti dolmadan tekrar avdet etmek üzere Türkiye haricine giden ecnebilere ikamet tezkerelerini mahallî emniyet makamlarına bırakarak üç ay içinde dönmüş olanlara ikamet tezkereleri geri verilir.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — İkametgâhlarını değiştiren ecnebilere keyfiyeti 24 saat zarfında çıktıkları ve naklettikleri ikametgâhın bulunduğu yerin polis veya jandarma karakoluna bizzat veya bilvasıta haber vermeğe ve kayıtlarını tashih ettirmeğe mecburdurlar.

ON BEŞİNCİ MADDE — Ecnebilere 24 saatten fazla süren ve aynı şehir içindeki kazalar müstesna olmak üzere bir kaza mıntakasını aşan seyahatlerinde de hareket ve muvasalât ettikleri yerin polis veya jandarma karakoluna bizzat veya bilvasıta haber vermek ve tezkerelerine işaret verdirmeğe mükelleftirler.

ON ALTINCI MADDE — İkamet, müsaferet veyahud her hangi diğer bir maksadla yanlarına, evlerine ve idareleri altında bulunan yerlere her hangi bir ecnebiyi kabul eden hakikî ve hükmi her şahıs 24 saat zarfında en yakın polis veya jandarma karakoluna o ecnebinin adını ve soy adını, tabiiyetini ve mesleğini ve taşımakta olduğu hüviyetine aid vesikanın mahiyet, tarih ve numarasını ve yanındakileri bildirmeğe mecburdurlar. Hiç bir menfaat mukabilinde olmayan ve müddeti yedi günü geçmeyen hususî müsaferetler bu hükümden müstesnadır.

ON YEDİNCİ MADDE — Ecnebilere Türkiyede ancak kanunun kendilerini menetmediği işleri tutabilirler. Türkiyede serbest olarak veya memur, müstahdem ve işçi sıfatıyla çalışacak ecnebilere keyfiyeti üç gün zarfında ikamet ettikleri yerin polis veya jandarma karakoluna bizzat veya bilvasıta haber vermeğe ve ikamet tezkerelerine kaydettirmeğe mecburdurlar.

ON SEKİZİNCİ MADDE — Yanlarında, evlerinde ve idareleri altında bulunan yerlerde her hangi bir ecnebiyi hangi sıfatla olursa olsun çalıştıran hakikî ve hükmi her şahıs o ecnebinin adını ve soy adını, tabiiyet ve mesleğini ve taşıdığı ikamet tezkeresi tarih ve sayısını ve ikametgâh adresini ve gördüğü işle aldığı maaş veya ücret miktarını gösterir imzalı bir beyannameyi üç gün zarfında en yakın polis veya jandarma karakoluna vermeğe mecburdurlar.

ON DOKUZUNCU MADDE — Türkiyede ikamet eden ecnebilere medenî hallerinde husule gelecek değişiklikleri bir hafta içinde buldukları mıntaka emniyet makamlarına imzalı bir beyanname ile haber vermeğe ve keyfiyeti ellerindeki ikamet tezkerelerine kaydettirmeğe mecburdurlar.

YIRMİNCİ MADDE — Ecnebilere girmekten ve ikametden kanunla menedilmiş oldukları yerlerden başka memleketin muayyen mıntakalarında münferid veya toplu bir halde ikamet veya seyahatleri İcra Vekilleri Heyeti kararile menedilebilir.

YIRMİ BİRİNCİ MADDE — Ecnebilere ellerindeki hüviyet varakalarını ve ikamet tezkerelerini veya pasaport ve kontrol fişlerini her isteniste polis veya jandarmaya göstermeğe mecburdurlar.

YIRMİ İKİNCİ MADDE — Dahiliye vekâleti memlekette kalmasını umumî emniyete ve siyasî ve idarî icablara muzır saydığı ecnebilere vereceği muayyen

müdde7t zarfında Türkiyeden çıkmağa davet edebilir.

Verilen müddet zarfında Türkiyeyi terketmeyenler sınır dışı edilirler.

YIRMİ ÜÇÜNCÜ MADDE — Ecebi tabiiyetinde bulunan Türk ırkına mensub kimselerin sınır dışı edilmeleri İcra Vekilleri Heyeti kararına bağlıdır.

Tabiiyetsiz veya ecebi Devlet tebaası olan çingenelerin ve Türk kültürüne bağlı olmayan ecebi göçebelerin sınır dışı edilmelerine Dahiliye vekâleti salâhiyetlidir.

23 ncü madde ile bu maddeye göre sınır dışı edilenler Dahiliye vekâletinin hususî müsaadesi alınmadıkça Türkiyeye dönemezler. Bunlardan ağır hapis cezasını müstelzim bir cürümden dolayı Türkiyede mahkûm olmuş ve cezası çektirilerek sınır dışı edilmiş olanlar bir daha Türkiyeye giremezler.

Sınır dışı edilenlerin yol masrafları kendilerine aiddir. Bu masrafları vermekten âciz olanların sevkleri Devletçe temin edilir.

YIRMİ DÖRDÜNCÜ MADDE — Memleket dışına çıkarılmalarına karar verilip de pasaport tedarik edemediğinden veya sair bir sebepten dolayı Türkiyeyi terketmeyenler Dahiliye vekâletinin göstereceği yerde oturmağa mecburdurlar.

Siyasî sebeplerle Türkiyeye sığınan ecebiler ancak Dahiliye vekâletince müsaade olunacak yerlerde ikamet edebilirler.

YIRMİ BEŞİNCİ MADDE — Bu kanun mucibince sınır dışı edilmiş olan veya umumî hükümlere göre Türk vatandaşlığını kaybetmiş bulunan ecebi kadınlarla sınır dışı edilmesine veya vatandaşlıktan iskatına evlenme muamelesinin tekemmülünden evvel karar verilen ecebi kadınlar 1312 sayılı Türk vatandaşlık kanununun 13 ncü maddesiyle ecebi kadınlara bahşedilen haktan istifade edemezler.

YIRMİ ALTINCI MADDE — Bu kanunun muhtelif maddelerinde yazılı istisnaî muamelelerden istifade eden ecebiler haklarında o suretle muamele yapılmasını icab ettiren hal ve vaziyetlerinin zail olmasından itibaren on beş gün zarfında üçüncü maddeye göre müracaatla beşinci maddedeki hükümlere göre ikamet tezkeresi almağa mecburdurlar.

YIRMİ YEDİNCİ MADDE — Bu kanunda yazılı beyannamelere yanlış malûmat yazanlar ve ikinci madde ile dokuzuncu maddenin son fıkrası hükinüne riayet etmeyen ecebiler on beş günden altı aya kadar hapis ve yirmi beş liradan iki yüz liraya kadar ağır para cezasile cezalandırılırlar.

YIRMİ SEKİZİNCİ MADDE — Bu kanunda bahsolunan ikamet tezkereleri ve hüviyet varakaları üzerinde kanuna aykırı her türlü sahtekârlık ve yolsuzluklar yapan ve yaptıranlar Türk ceza kanununun ikinci kitabının altıncı babının dördüncü faslında yazılı cezalarla cezalandırılırlar.

YIRMİ DOKUZUNCU MADDE — Üçüncü, altıncı ve yirmi altıncı maddeler hükümlerine makbul bir sebebe müstenid olmaksızın riayet etmeyen ecebilerden beşinci maddede yazılı bir senelik ikamet tezkereleri harçları iki misli olarak alınmakla beraber üç aya kadar hapis ve beş liradan yüz liraya kadar ağır para cezasile veya bu cezalardan biri ile cezalandırılırlar.

OTUZUNCU MADDE — 7, 14, 15, 16, 18, 19 ve 26 ncü maddeler hükümlerine ve 17 ncü maddedeki ihbar mükellefiyetine makbul bir sebep olmaksızın riayet etmeyenler üç aya kadar hafif hapis ve beş liradan yüz liraya kadar hafif para cezasile veya bunlardan biri ile cezalandırılırlar.

OTUZ BİRİNCİ MADDE — Sınır dışı edildikleri veya Türkiyeyi terke davet

olundukları halde müsaadesiz gelmeğe mütecasir olan ecnebler bir aydan altı aya kadar hapis ve yirmi beş liradan iki yüz liraya kadar ağır para cezasile cezalandırılırlar. Bu suretle mahkûm edilenler cezaları çektilirdikten sonra sınır dışı edililer.

OTUZ İKİNCİ MADDE — 24 ncü madde mucibince gönderildikleri yerlerden kaçanlar bir aydan iki seneye kadar hapis cezasile cezalandırılırlar.

OTUZ ÜÇÜNCÜ MADDE — Dahiliye vekâleti lüzum göreceği hudud ve sahil vilâyetlerine memleketin umumî emniyet ve nizamı noktasından derhal çıkarılmaları lâzımgelen ecnebleri istizan etmeden sınır dışı etmek salâhiyetini verebilir. Bu vilâyetler bu madde hükümlerine göre muamele yaptıkları takdirde keyfiyeti mucib sebeblerile birlikte Dahiliye vekâletine bildirmeğe mecburdurlar.

OTUZ DÖRDÜNCÜ MADDE — Bu kanunda yazılı beyanname, hüviyet varakaları ve ikamet tezkerelerinin şekilleri ve muhteviyatı Dahiliye vekâletince tesbit ve bu kanunun tatbik sureti bir nizamname ile tayin olunur.

OTUZ BEŞİNCİ MADDE — Bu kanunda yazılı cezalar sulh mahkemelerince hükmolunur.

OTUZ ALTINCI MADDE — 2 mart 1331 tarihli muvakkat kanunla bu kanuna ek olarak neşredilmiş olan 983 ve 3177 sayılı kanunlar kaldırılmıştır.

2510 sayılı iskân kanununun hükümleri mahfuzdur.

MUVAKKAT MADDE — A) 1 eylül1937 tarihinde ikamet tezkeresi almak suretile Türkiyede ikamet müddetleri beş seneyi geçmiş olub senelik kazançları iki yüz kırk liradan az bulunan ecnebilere yeniden verilecek ikamet tezkerelerinden mütekabiliyet şartile dörtte bir nisbetinde harç alınır.

B) Bu kanunun meriyete girdiği tarihte Türkiyede ikamet etmekte olan ecnebler bir ay içinde mülkiyetleri altında bulunan gayrimenkulleri bir beyanname ile emniyet makamlarına bildirmeğe mecburdurlar.

C) Bu kanunun neşrinden evvel alınmış olan ve Hükümetçe muteber sayılan ikamet tezkerelerinin müddetleri bitinceye kadar değiştirilmesi ve yenileştirilmesi lâzım gelir.

OTUZ YEDİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

OTUZ SEKİZİNCİ MADDE — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

7 temmuz 1938

<i>Cümhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	30 - VI - 1938 ve 1/809
<i>Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cümhur Reisliğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	7 - VII - 1938 ve 4/588
<i>Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cild ve sayfa numaraları</i>	:	Cild Sayfa 18 80 26 399,467:471,484,514:516